

LBRIS | We know books

MARIO VARGAS LLOSA

Aventurile fetei dezmățate

Traducere din spaniolă și note de
MARIN MĂLAICU-HONDRARI

HUMANITAS
fiction

I. Chiliencele	7
II. Luptătorul de gherilă.	23
III. Portretist de cai în <i>swinging London</i>	88
IV. Tălmăciul de la Château Meguru.	140
V. Copilul fără voce.	191
VI. Arquímedes, constructor de diguri	273
VII. Marcella în Lavapiés	315

Vara aceea a fost fabuloasă. A venit Pérez Prado cu formația lui de doisprezece profesori, ca să însuflețească dansurile din timpul carnavalului la Club Terrazas Miraflores și la Lawn Tennis de Lima, în Plaza de Acho s-a organizat un campionat național de mambo care a fost un adevărat succes, în ciuda amenințărilor cardinalului Juan Gualberto Guevara, arhiepiscopul Limei, de a excomunica toate perechile participante, iar cartierul meu din Miraflores, Barrio Alegre, cu străzile Diego Ferré, Juan Fanning și Columb, s-a întrecut la miuță, ciclism, atletism și înot cu cartierul în care se află strada San Martín și am câștigat noi, firește.

În vara aceea din 1950 s-au petrecut lucruri nemaipomenite. Șchiopul Lañas, pentru prima dată, s-a dat și el la o fată – roșcata Seminauel –, iar ea, spre surpriza întregului district Miraflores, a fost de acord. De atunci, Șchiopul a uitat de șchiopătat și bătea străzile mândru nevoie mare, de parcă ar fi fost Charles Atlas. Tico Tirante s-a despărțit de Ilse și s-a cuplat cu Laurita, Víctor Ojeda s-a cuplat cu Ilse și s-a despărțit de Inge, Juan Barreto s-a cuplat cu Inge și s-a despărțit de Ilse. Vălmășagul sentimental din cartier a fost atât de mare, încât umblam năuci, iubirile apăreau și dispăreau, iar la plecarea de la petrecerile de sâmbătă noaptea, nu toate perechile erau aceleași ca la venire. „Ce dezmăț!“ se scandaliza mătușa mea Alberta, cu care locuiam de când muriseră părinții mei.

Valurile de la plaja Miraflores se spargeau de două ori, mai întâi departe, la vreo două sute de metri de plajă, și cei mai curajoși dintre noi înotam până acolo, ca să dăm piept cu ele și să ne lăsăm purtați vreo sută de metri, până acolo unde valurile se stingeau din nou, dar numai pentru a reînvia în semețe prăvăliri, care ne luau pe sus iarăși și ne târau până la pietricelele de pe plajă.

Vara aceea extraordinară, când la petrecerile din Miraflores toată lumea a renunțat să mai danseze vals, *corridos*, blues, bolero și *huarachas*, pentru că a apărut mambo ca un uragan. Mambo, un cutremur care le-a făcut să țopăie, să salte, să se scâlâmbăie pe toate perechile de copilandri, adolescenți și adulți la petrecerile din cartier. Și probabil că la fel se întâmpla și în afara cartierului, la mama naibii, în Lince, Breña, Chorillos, sau în cartierele și mai exotice din La Victoria, din centrul Limei, Rímac și Porvenir, unde noi, cei din Miraflores, nu călcamerăm vreodată și nici nu credeam că o vom face cândva.

Și așa cum am trecut de la vâlsulețe și *huarachas*, de la samba și polca la mambo, tot așa am trecut de la patine și trotinete la bicicletă, iar unii, Tato Monje și Tony Espejo, de exemplu, la motocicletă, ba chiar vreo doi la mașină, ca fudulul cartierului, Luchín, care uneori îi fura tatălui său Chevroletul decapotabil și dădea cu noi o raită pe chei, de la Terrazas până la promontoriul Armendáriz, cu suta la oră.

Dar cel mai important eveniment din vara aceea a fost sosirea în Miraflores, din Chile, țara lor atât de îndepărtată, a două surori, a căror prezență atrăgătoare și inconfundabil fel de a vorbi repejor, mâncând ultimele silabe și încheind frazele cu o aspirație exclamativă care suna ca un „pué“, ne-au pus pe jar pe toți cei care tocmai trecuserăm de la pantalonii scurți la cei lungi. Iar pe mine, mai mult decât pe toți ceilalți.

Cea mică părea cea mare și invers. Cea mare se numea Lily, era puțin mai scundă decât Lucy și cu un an mai mare decât ea. Lily avea cel mult paispe sau cînșpe ani, iar Lucy treișpe sau paispe. Adjectivul atrăgătoare părea să fi fost inventat pentru ele, dar, chiar dacă Lucy era și ea atrăgătoare, totuși nu se putea compara cu sora ei, nu doar pentru că nu avea părul la fel de blond și mai scurt și pentru că se îmbrăca mai sobru decât Lily, ci pentru că era mai tăcută și, chiar dacă atunci când dansa făcea niște figuri și dădea din șolduri cu o îndrăzneală care-i lipsea oricărei fete din Miraflores, părea o fată discretă, rezervată și aproape lălâie în comparație cu acel titirez, cu acea vâlvătaie, acea flacăra pe comori care era Lily, atunci când, odată pus discul pe platan, mamboul începea să răsunе și noi ne apucam de dansat.

Lily dansa cu multă grație, într-un ritm antrenant, zâmbind și fredonând melodia, aruncându-și brațele în sus, descoperindu-și genunchii și mișcând din talie și umeri într-așa fel încât tot trupșorul ei, modelat cu atâta sfidare și atâtea sinuozități de fustele și bluzele pe care le purta, părea să se înșurubeze în aer, să vibreze și să se dedea dansului din cap până în picioare. Celui care dansa mambo cu ea nu-i era deloc ușor, căci cum să faci față, fără să te poticnești, vârtejului diavolesc stârnit de acele piciorușe săltărețe? Imposibil! Trebuia să fi conștient din start că nu vei putea ține pasul și că toate perechile erau cu ochii pe sofisticările mamboistice ale lui Lily. „Ce zgâtie!“, zicea indignată mătușă mea Alberta, „dansează de parcă ar fi Tongolele¹, ca o rumberiță dintr-un film mexican“. „Eh, să nu uităm că-i chiliană“, își răspundea tot ea, „și virtutea nu e punctul forte al femeilor din țara aia“.

1. Nume de scenă al actriței Yolanda Yvonne Montes Farrington (n. 1932).

De Lily m-am îndrăgostit nebunește, cea mai romantică formă de îndrăgostire – se mai zicea și îndrăgostit lulea –, și, în vara aceea de neuitat, i-am cerut prietenia de trei ori. Prima dată într-unul dintre rândurile din spate ale cinematografului Ricardo Palma, care se afla în Parcul Central din Miraflores, în timpul unui matineu duminical, și mi-a zis că nu, era prea tânără ca să aibă un iubit. A doua oară, pe pista de patinaj cu rotile care s-a deschis exact în vara aceea, la capătul parcului Salazar, și mi-a zis că nu, mai avea nevoie de timp de gândire, căci, chiar dacă mă plăcea cât de cât, totuși părinții ei îi spusese să nu aibă iubit până nu termină clasa a opta, iar ea era abia a șaptea. Iar ultima oară, cu câteva zile înainte de scandal, la Cream Rica, pe strada Larco, în timp ce beam un milkshake de vanilie și, cum altfel, mi-a zis din nou că nu, ce rost avea să-mi zică da, căci la cum eram, oricum păream o pereche de îndrăgostiți. Când jucam adevăr sau provocare, la Marta acasă, nu ne puneau mereu pereche? Nu ne așezam unul lângă altul pe plaja Miraflores? La petreceri, nu dansa ea cu mine mai mult decât cu oricine altcineva? Așadar, la ce bun să-mi fi dat un da oficial, când tot Miraflores ne lua de iubiți? Cu înfățișarea ei de fotomodel, cu ochii negri și ațățători și cu gurița ei cu buze cărnoase, Lily era cochetăria întruchipată în femeie.

„Îmi place totul la tine“, îi ziceam eu. „Dar cel mai mult și mai mult, felul în care vorbești.“ Era glumeață și originală, prin intonație și muzicalitate, atât de diferite de ale peruvienelor, dar și prin anumite expresii, verbuțițe și zicale, care pe noi, cei din cartier, ne băgau în noapte, încercând să ghicim ce voia să spună și dacă nu cumva era la mișto. Cât era ziuica de lungă, Lily nu făcea altceva decât să vorbească cu două înțeleșuri, în cimilituri, sau spunând niște bancuri atât de porcoase, încât fetele din cartier se îmbujorau la față. „Chiliencele astea mici astea sunt *groaznice*“, conchidea mătușa mea Alberta, scoțându-și și punându-și ochelarii cu

IBDIS | We know
Miraflores

aerul ei de profesoară, îngrijorată că perechea aia de străine avea să arunce în aer morala din Miraflores.

La începutul anilor cincizeci, în Miraflores încă nu erau blocuri, numai căsuțe fără etaj, sau cel mult cu unul, cu grădini din care nu lipseau mușcatele, arborii de foc, dafinii, florile de hârtie, iarba și terasele pe care se cățărau iedera și caprifoiul, cu balansoarele în care vecinii așteptau noaptea sporovăind, învăluiți în parfumul iasomiei. În unele parcuri erau arbori de coral, spinoși, cu flori roșii și roz, și aleile drepte și curate erau mărginite de tufișuri de plumeria, de duzi și jacaranda, iar pata de culoare era dată, ca florile într-o grădină, de cărucioarele galbene ale vânzătorilor de înghețată D'Onofrio, în costumele lor cu șorț alb și șapcă neagră, cu cozoroc, care băteau străzile zi și noapte, anunțându-și prezența cu ajutorul unui claxon a cărui tânguire prelungă mă ducea cu gândul la un corn muzical viking, la o reminiscență preistorică. În acel Miraflores încă se mai puteau auzi păsările ciripind, iar familiile tăiau un pin când fetele ajungeau la vârsta măritişului, căci, dacă nu făceau asta, sărmanele rămâneau fete bătrâne, ca mătușa mea Alberta.

Lily nu-mi zicea niciodată da, însă e adevărat că în afară de acea simplă formalitate, păream o pereche de îndrăgostiți sadea. Ne țineam de mână la matineurile de la Ricardo Palma, Leuro, Montecarlo sau Colina și, chiar dacă nu se putea spune că ne giugiuleam în întunericul sălii, cum făceau perechile mai vechi – giugiuli era un cuvânt care cuprindea de la săruturi nevinovate până la mozoale și atingeri nerușinate, care erau considerate păcate de moarte și trebuia să le mărturisești preotului în cele douășpe vineri de peste an –, totuși Lily mă lăsa să o pup pe obraz, pe urechiușe, pe colțul gurii și, uneori, pentru o clipită, își atingea buzele de ale mele, apoi și le îndepărta, făcând o mimică melodramatică: „Nu, nu, așa ceva chiar nu, slabule.“ „Ai ajuns ca mielul la tăiere, slabule, ești numai piele și os, slabule, pici de pe picioare de

la atâția cartofi dulci, slabule“, râdeau de mine prietenii mei din cartier. Niciodată nu-mi ziceau pe nume – Ricardo Somocurcio –, foloseau mereu porecla. Nu exagerau deloc: eram îndrăgostit lulea de Lily.

Din cauza ei, în vara aceea, m-am luat la pumni cu Luquen, unul dintre cei mai buni prieteni de-ai mei. O ardeam, ca de obicei, cu fete și băieți din cartier la intersecția străzilor Colón și Diego Ferré, în grădina familiei Chacaltana, când Luquen s-a trezit să facă pe deșteptul zicând că chiliencele alea mici erau niște închiphuite, căci nu erau blonde adevărate, ci oxigenate și că, pe la spatele meu, lumea din Miraflores începuse să le zică Cucarachas¹. M-am repezit să-i trag o directă în bărbie, dar a apucat să se ferească și ne-am dus să ne încheiem socotelile la capătul cheiului Reserva, lângă promontoriu. Nu ne-am vorbit o săptămână, până când, la prima petrecere, fetele și băieții din cartier au reușit să ne împace.

Lui Lily îi plăcea să-și petreacă după-amiezile în colțul acela din parcul Salazar, plin cu palmieri, datură și clopoței, unde ne cocoțam pe zidul de cărămidă roșie și contemplam întreg golful Limei, așa cum comandantul unei nave contemplă din cabina de comandă marea. Dacă cerul era senin, și aș putea oricând să jur că în vara aceea cerul a fost mereu fără nori, iar soarele a strălucit peste Miraflores în fiecare zi, se zărea acolo, în fundal, la capătul oceanului, discul roșu, aruncând vâlvătai, luându-și rămas-bun cu raze și scânteieri, în timp ce se îneca în apele Pacificului. Lily se concentra cu aceeași expresie de fervoare pe față cu care mergea la misa de la doișpe la biserica din Parcul Central, rămânea cu privirea fixată pe mingea aceea de jar, așteptând clipa când apele înghițeau ultima dâră de lumină, ca să-și pună o dorință pe care astrul, sau Dumnezeu, să o îndeplinească. Îmi puneam

1. Libărci.

și eu o dorință, dar credeam numai pe jumătate că mi se va îndeplini. Era aceeași, bineînțeles: ca ea să-mi spună în sfârșit da, să fim împreună, să ne giugiulim, să ne iubim, să ajungem să ne logodim, și apoi să ne căsătorim și să ajungem să trăim la Paris, bogați și fericiți.

De când mă știam, visam să trăiesc la Paris. Probabil a fost vina tatălui meu, a cărților de Paul Féval, Jules Verne, Alexandre Dumas și atâția alții pe care mi le-a dat să le citesc, înainte de a muri în accidentul care m-a lăsat orfan. Romanele alea mi-au împuiat capul cu aventuri și m-au convins că viața în Franța era mai plină, mai fericită și mai minunată, cea mai cea decât oriunde altundeva. De aceea, pe lângă orele de engleză de la Institutul peruviano-nord-american, am convins-o pe mătușa Alberta să mă înscrie și la Alliance Française, de pe strada Wilson, acolo unde mergeam de trei ori pe săptămână ca să învăț limba franțuzilor. Chiar dacă-mi plăcea să mă distrez cu tovarășii mei din cartier, eram destul de silitor, luam note bune și îmi plăceau limbile străine.

Când adunam destui bani de buzunar, o invitam pe Lily la un ceai – încă nu era la modă să zici *gustare* – la Prăvălioara Albă, cu fațada ei ca zăpada, cu măsuțele cu umbrelă așezate pe trotuar și cu prăjiturile de basm – pișcoturi, fursecuri cu *dulce de leche*, rulouri! – chiar la capătul străzilor Larco și Arequipa și al promenadei Ricardo Palma, umbrită de coroanele ficușilor imenși.

Să merg la Prăvălioara Albă cu Lily ca să mâncăm o înghețată sau o prăjitură era o fericire umbrită, of, mai mereu, de prezența surorii ei, Lucy, pe care trebuia să o suport la toate ieșirile noastre. Ea umbla coadă udă după noi, stricându-mi planurile și împiedicându-mă să stau de vorbă între patru ochi cu Lily, pentru a-i spune toate lucrurile alea frumoase pe care visam să i le șoptesc la ureche. Dar, chiar și atunci când, din cauza lui Lucy, în conversațiile noastre nu puteau apărea anumite subiecte, era de neprețuit să stau

lângă ea, să văd cum îi dansa coada de fiecare dată când dădea din cap, provocarea din ochii ei de culoarea mierii întunecate, să ascult felul ei de a vorbi atât de diferit și să întrezăresc, uneori, ca din întâmplare, în decolteul bluzei ei strâmte, începutul acelor sânișori care împungeau deja, rotunzi, cu sfârcuri proaspete și, fără îndoială, tari și catifelați ca niște fructe necoapte.

„Nu știi ce caut eu aici, cu voi, ca musca-n lapte“, se scuza uneori Lucy. O mințeam: „Ce-ți veni, suntem bucuroși că stai cu noi, nu-i așa, Lily?“ Lily râdea, cu un drăcușor batjocoritor în ochi și cu expresia ei favorită: „Ba da, pfuuuu...“

Să facem o plimbare pe bulevardul Pardo, pe alea cu ficuși invadați de păsări cântătoare, printre căsuțele înșirate de ambele părți, cu grădini și terase pe care alergau băieței și fetețe sub supravegherea doicilor în costumele lor albe, scrobite, a devenit un adevărat ritual al acelei veri. Din cauza prezenței lui Lucy nu puteam vorbi cu Lily despre ce aș fi vrut, așa că îndreptam conversația spre subiecte obișnuite: planuri de viitor, de exemplu, când, după ce aveam să ajung avocat, mă voi duce la Paris, ocupând o funcție în diplomatie – pentru că acolo, la Paris, viața era viață, Franța era țara culturii – sau poate că aveam să intru în politică, pentru a o ajuta puțin pe această biată Peru să fie din nou mare și prosperă, ceea ce însemna că va trebui să-mi amân o vreme călătoria în Europa. Dar lor ce le-ar plăcea să facă atunci când vor fi mari? Lucy, cu capul pe umeri, avea țeluri foarte precise: „Mai întâi, să termin colegiul. Apoi, să-mi găsesc o slujbă bună, poate într-un magazin de discuri, trebuie să fie distractiv la culme.“ Lily se gândea la o agenție de turism sau la o companie de aviație, stewardesă, dacă va reuși să-i convingă pe părinții ei, astfel ar putea călători gratis prin toată lumea. Sau poate actriță, dar nu ar fi de acord niciodată să fie filmată în bikini. Să călătorească, să călătorească, să cunoască toate țările din lume, asta i-ar fi plăcut cel mai

mult. „Mda, cunoști deja două, Chile și Peru, ce mai vrei“, îi ziceam eu. „Gândește-te la mine, n-am ieșit niciodată din Miraflores.“

Lucrurile pe care Lily mi le povestea despre Santiago însemnau pentru mine o anticipare a paradisului parizian. Cu câtă invidie o ascultam! Acolo, spre deosebire de aici, nu existau boschetari, nici cerșetori pe stradă, părinții își lăsau copiii să stea la petreceri până dimineața, să danseze *cheek to cheek* și niciodată nu vedeai, ca aici, mamele și mătușile stând cu ochii pe tineri când aceștia dansau, gata să-i repeadă, dacă săreau calul. În Chile, băieții și fetele puteau intra la filme pentru adulți și, de la cincisprezece ani, nu trebuiau să se mai ascundă ca să fumeze. Acolo viața era mai distractivă decât în Lima, pentru că existau mai multe cinematografe, circuri, teatre și spectacole, petreceri cu orchestră, iar în Santiago veneau mereu din Statele Unite companii de patinaj, de balet, musicaluri și, orice slujbă ar fi avut, chilienii câștigau dublu sau triplu față de cât câștigau aici peruvienii.

Dar, dacă așa stăteau lucrurile, de ce plecaseră părinții chiliencelor din acea țară minunată pentru a veni în Peru? Pentru că ei nu erau bogați, ci de-a dreptul săraci. În primul rând, nu trăiau ca noi, fetele și băieții din cartierul Alegre, în case cu majordomi, bucătărese, servitoare și grădinari, ci într-un apartament micuț, într-o clădire înghesuită, cu două etaje, pe strada Esperanza, lângă restaurantul Gambrinus. Iar în Miraflores din acei ani, spre deosebire de ce avea să se întâmple mai târziu, când au început să răsară blocurile și să dispară casele, în apartamente locuiau doar sărăntocii, acea disprețuită specie umană căreia păreau să-i aparțină – ah, ce păcat – și chiliencele alea mici.

Niciodată nu i-am văzut la față pe părinții lor. Ele nu ne-au invitat, nici pe mine, nici pe vreun băiat sau vreo fată din cartier, să le vizităm acasă. Nu și-au sărbătorit niciodată

ziua de naștere, n-au dat nici o petrecere, nici nu ne-au invitat la ceai, sau să jucăm ceva, de parcă le-ar fi fost rușine să vedem locul sărăcăcios în care trăiau. Faptul că erau săraci și că le era rușine că le lipseau atâtea mă umplea de compasiune, făcea să crească dragostea mea pentru micuța chiliencă și-mi stârnea țeluri altruiste: „După ce eu și Lily ne vom căsători, o să luăm toată familia voastră ca să locuiască la noi.“

Dar prietenilor mei, și mai ales prietenelor mele din Miraflores, nu le convenea că Lucy și Lily nu ne deschideau ușa casei lor. „Să fie atât de calice, încât să nu poată da nici măcar o petrecere?“ se întrebau. „Poate că nu de săraci, ci de strânși la pungă“, încerca Tico Tiravante să le îmbunătățească imaginea, stricând-o și mai tare.

Brusc, tinerii din cartier au început să ia în derâdere felul în care fetele se machiau și se îmbrăcau, să-și bată joc de cât de puține haine aveau – cu toții știam deja pe de rost acele fustițe, bluzițe și săndăluțe pe care, pentru a disimula, le combinau în toate modurile posibile – și eu, plin de sfântă indignare, le luam apărarea, ponegririle alea erau doar invidie, curată invidie, invidie otrăvitoare, căci la petreceri chiliencele nu rezemau niciodată pereții, toți băieții stăteau la rând ca să danseze cu ele – „Nu reazămă pereții, deoarece se lasă strânse-n brațe“, venea replica Laurei – și de fiecare dată când ne întâlneam în cartier, la joacă, la plajă sau în parcul Salazar, ele erau mereu în centrul atenției, și băieții roiau pe lângă ele, în timp ce celelalte fete... „Pentru că sunt niște fițoase și niște dezmațate și pentru că voi povestiți cu ele chestii deocheate, pe când noi nu v-am permite așa ceva“, ieșea la contraatac Teresita, dar de fapt era pentru că chiliencele erau superbe, moderne, cu mintea brici, pe când celelalte fete erau niște mironosițe, niște înapoiate, niște depășite, niște fățarnice pline de prejudecăți. „Păi să vă trăiască!“ zicea Ilse, luându-ne la mișto.

Dar, deși le bârfeau, fetele din cartierul Alegre continuau să le cheme la petreceri, mergeau cu ele în gașcă la plajă, la misa duminicală de la douăsprezece, la matineuri și la obișnuitele plimbări prin parcul Salazar, de când începea să se însereze până la apariția primelor stele, care, în vara aceea, au scânteiat pe cerul Limei din ianuarie până în martie, fără ca în vreo noapte, și sunt absolut sigur de asta, să fie ascunse de nori, așa cum se întâmplă în orașul acesta patru cincimi din an. Le luau cu ele pentru că le rugam noi, băieții, dar și pentru că, în adâncul lor, fetele din Miraflores erau fascinate de chilience așa cum e pasărea de cobra care o hipnotizează înainte de a o înfuleca, cum e sfânta de păcătoasă, îngerul de diavol. Invidiau libertatea străinilor venite din țara aceea îndepărtată, numită Chile, o libertate pe care ele nu o aveau, libertatea de a merge peste tot, de a se plimba sau de a dansa până târziu, fără să ceară voie pentru a mai rămâne puțin, fără ca tatăl lor, sau mama lor, ori vreuna dintre surorile mai mari, sau vreo mătușă să se ițească pe la ferestre la petreceri, pentru a vedea cu cine și cum dansează, sau să le ducă acasă pentru că se făcuse deja douășpe noaptea, ora la care fetele cuminiți nu erau la dans, nici nu stăteau de vorbă cu bărbați pe stradă – așa ceva făceau numai fițoasele, dezmațatele și metisele –, ci erau acasă, în patul lor, visând cu îngerăși. Le invidiau pe chilience pentru că erau atât de dezinvolve, dansau pline de naturalețe, fără să le pese că li se vedeau genunchii, dând din umeri, din sânișori și din funduleț cum nu făcea nici una dintre fetele din Miraflores, și pentru că, cel mai mai probabil, se dedau cu băieții la niște treburi la care ele nici nu îndrăzneau să viseze. Dar, dacă tot erau atât de libere, de ce nici Lily și nici Lucy nu voiau să aibă iubit? De ce spuneau nu tuturor celor care ne dădeam la ele? Nu doar pentru mine a avut Lily un nu, ci și pentru Lalo Molfino și Lucho Claux, iar Lucy le spusese nu lui Loyer, lui Pepe Cánepa, ba chiar și frumușelului de Julio Bienvenida, primul

LIBRIS | We know books
din Miraflores care, înainte să termine colegiul, a primit cadou de la părinții săi, când a împlinit cincisprezece ani, o mașină Volkswagen. De ce chiliencele, atât de libere, nu voiau să aibă iubit?

Acesta, împreună cu alte mistere legate de Lily și Lucy au fost dezlegate neașteptat, în 30 martie 1950, în ultima zi din vara aceea memorabilă, la petrecerea dată de Marirosa Álvarez-Calderón, o balenă pe cinste. O petrecere care avea să marcheze epoca aceea și să rămână pentru totdeauna în amintirea tuturor participanților. Casa familiei Álvarez-Calderón, de pe strada 28 de Julio colț cu La Paz, era cea mai frumoasă din Miraflores și poate din tot Peru, cu grădina ei cu arbori înalți, cu ghivecele pline de flori galbene, cu clopoței, tufele de trandafir și piscina ei faianțată. Petrecerile date de Marirosa presupuneau întotdeauna o formație de muzică și un roi de chelneri care serveau de-a lungul nopții prăjituri, sendvișuri, sucuri și tot soiul de alte răcoritoare, niște petreceri pentru care toți cei invitați ne pregăteam ca pentru a ajunge în paradis. Totul a fost perfect până când, odată luminile stinse, zecile de fete și băieți am înconjurat-o pe Marirosa și i-am cântat *Happy Birthday*, iar ea a suflat spre tort și a stins toate cele cincisprezece lumânările, și noi am stat la rând ca să-i dăm obișnuita îmbrățișare.

Când lui Lily și lui Lucy le-a venit rândul să o îmbrățișeze, Marirosa, o balenuță fericită, ale cărei șunci erau înghesuite cu greu în rochia roz, cu fundă mare la spate, după ce le-a pupat pe obraz, a făcut ochii mari:

— Voi sunteți chilience, nu? Să v-o prezint pe mătușa mea Adriana. E tot chiliancă, tocmai a venit din Santiago. Haideti, haideti!

Le-a luat de mână și le-a dus în casă strigând: „Mătușă Adriana, mătușă Adriana, am o surpriză pentru tine!”

Prin geamurile ferestrei imense, dreptunghi luminat înrămând un salon mare, cu un șemineu fără foc, pereți cu ta-

blouri cu peisaje și portrete în ulei, fotolii, canapele, covoare și o duzină de domni și doamne cu paharul în mâini, am văzut, după câteva clipe, cum Marirosa a dat buzna cu chiliencele și am apucat să mai văd, să zăresc fugitiv, o doamnă foarte înaltă, foarte elegantă și foarte frumoasă, cu o țigară fumegând în vârful unui portțigaret lung, care s-a apropiat ca să le salute, cu un zâmbet condescendent, pe tinerele ei compatrioate.

M-am dus să beau un suc de mango și să fumez un Viceroy pe ascuns, între cabinele de schimb de lângă piscină. Acolo am dat peste Juan Barreto, prietenul și colegul meu de la Colegiul Champagnat, care se ascunsese și el ca să bage o țigărușă. Nici una, nici două, mi-a zis:

— Slabule, te superi dacă mă dau la Lily?

Știa că, deși dădeam impresia, nu eram iubiți și mai știa – așa cum toată lumea știa, a precizat – și că îi cerusem prietenia de trei ori și că ea îmi spusese nu de fiecare dată. I-am zis că m-aș supăra foarte tare, pentru că deși Lily îmi spusese nu, acesta era doar un joc pe care ea-l juca – așa erau fetele în Chile –, dar, de fapt, ei îi plăcea de mine, era ca și cum am fi fost iubiți, ba mai mult, în seara aceea eu îi cerusem prietenia pentru a patra și ultima dată, iar ea era pe punctul de a-mi spune da, numai că am fost întrerupți de apariția tortului cu cincisprezece lumânările pentru balenă. Iar acum, imediat după ce va termina de vorbit cu mătușa Marirosei, aveam să insist, iar ea va accepta, și din noaptea asta va fi iubita mea pe bune.

— Dacă-i așa, atunci o să mă dau la Lucy, s-a resemnat Juan Barreto. Faza e că mie-mi place de Lily, frate.

L-am îndemnat să încerce cu Lucy și i-am promis să pun o vorbă bună pentru ca ea să-l accepte. El cu Lucy și eu cu Lily am face un cvartet bestial.

Discutând cu Juan Barreto lângă piscină și uitându-mă cum dansau perechile în ringul de dans, pe ritmul orchestrei

Frații Ormeño – nu era formația lui Pérez Prado, dar tot era excelentă, ce trompetiști, ce toboșari –, am fumat câteva Viceroy. Ce i-o fi venit Marirosei să le prezinte, exact acum, pe Lily și pe Lucy mătușii ei? Ce tot pălăvrăgeau acolo? Mi se ducea naibii tot planul, băga-mi-aș. Pentru că, într-adevăr, când au adus tortul cu cele cincisprezece lumânărele, eu deja începusem a patra – și, eram sigur, de data aceasta plină de succes – declarație de dragoste către Lily, după ce reușisem să conving formația să cânte *Me gustas*, cel mai potrivit bolero pentru a cere prietenia unei fete.

Au stat o grămadă până să revină. Iar când au revenit, erau total transformate: Lucy, foarte palidă și încercănată, de parcă ar fi văzut o fantomă și încerca să-și revină după senzația de pe lumea cealaltă, și Lily, un pachet de nervi, cu o mutră dușmănoasă, cu ochii aruncând scânteii, ca și cum acolo, în casă, doamnele și domnii aceia atât de spilcuiți le-ar fi făcut să se simtă foarte prost. Am invitat-o imediat la dans, pe una dintre piesele de mambo care făceau parte din specialitatea ei – *Mambo nr. 5* – și, asta chiar că nu-mi venea să cred, Lily își dădea cu stângu'-'n dreptu', nu ținea ritmul, se pierdea, greșea, se împiedica, și șepcuța de marinari-a căzut într-o rână, dându-i un aspect ridicol. Nici nu s-a sinchisit să și-o așeze la loc. Ce se întâmplase?

Sunt sigur că la sfârșitul piesei *Mambo nr. 5* toată lumea de la petrecere știa, pentru că bașoalda avusese grijă să le spună tuturor. Cât de bine trebuie să se fi simțit bârfitoarea aia când le-a povestit, cu lux de amănunte, înflorind și exagerând povestea, în timp ce făcea ochii mari, mari, de curiozitate, și uluială, și fericire! Ce fericire afurisită trebuie să fi simțit – ce jignire, ce răzbunare – toate fetele din cartier care le invidiau atât de mult pe chiliencele astea venite în Miraflores ca să dea de pământ cu obiceiurile băieților, care în vara aceea au trecut la adolescență!

Am fost ultimul care a aflat, după ce Lily și Lucy dispăruseră în mod misterios, fără să-și ia la revedere de la Marirosa, nici de la nimeni altcineva – „înghițindu-și rușinea“, avea să spună mătușa mea Alberta –, și după ce șoaptele sibilinice cuprinseseră tot ringul de dans, punând pe jar băieții și fetele care, uitând de orchestră, de iubiți și iubite, de giugiuleli, vorbeau în secret, își repetau unii altora, se îngrozeau, exultau, căscând ochii plini de hulă: „Știi? Ai aflat? Ai auzit? Ce zici de asta?! Îți dai seama? Îți vine să crezi, îți vine să crezi?“ „Nu sunt chilience! Nu, nu erau! Basmе! Nici chilience, nici nu știau nimic despre Chile! Au mințit! Ne-au dus de nas! Au inventat totul! Mătușa Marirosei le-a pus cu botul pe labe! Ce nemernice, ce nemernice!“

Erau niște peruance get-beget. Sărmanele! Sărmănuțele! Mătușa Adriana, recent venită din Santiago, probabil că a avut parte de surpriza vieții ei când le-a auzit vorbind cu accentul ăla care pe noi ne-a prostit atât de bine, dar pe care ea l-a identificat imediat ca fiind o șmecherie. Cât de prost trebuie să se fi simțit când mătușa bașoaldei, ghicindu-le, le-a luat la întrebări despre familia lor din Santiago, despre cartierul unde locuiau în Santiago, despre școala la care mergeau în Santiago, despre rudele și prietenii familiei din Santiago, făcându-le pe Lucy și pe Lily să înghită cea mai mare amărăciune din scurta lor viață, dând cu ele de pământ până când, odată ieșite din salon, dărâmate fizic și moral, a declarat, în fața prietenilor și rudelor ei și a stupefiatei Marirosa: „Astea n-au nimic chilian în ele! Fătucile astea n-au călcat niciodată în Santiago și sunt chilience cum sunt eu tibetană!“

În acea ultimă zi de vară din 1950 – împlinisem și eu cînșpe ani – a început pentru mine viața adevărată, cea care separă castelele de nisip, închipuirile și basmele de cruda realitate.

Povestea întregă a falselor chilience nu am știut-o nici odată, și nimeni nu a știut-o în afară de ele, însă mi-au ajuns

la urechi tot soiul de presupuneri, bârfe, fantezii și presupuse dezvăluiri, care, asemenea unei dăre șoptitoare, le-au urmărit mult timp pe prefăcute, după ce au încetat de a mai exista – e doar un mod de a spune – pentru că niciodată n-au mai fost invitate la petreceri, nici să participe la jocuri, nici la ceai, nici la reuniunile din cartier. Gurile rele ziceau că, deși fetele decente din cartierul Alegre și din Miraflores nu le mai frecventau și își întorceau capul dacă se întâlneau cu ele pe stradă, totuși băieții, tinereii, bărbații le căutau, pe ascuns, așa cum cauți niște parașute – și ce altceva erau Lily și Lucy dacă nu două parașute din vreun cartier precum Breña sau El Porvenir care, pentru a-și ascunde proveniența, se dăduseră drept străine, cu intenția de a se furișa în rândul oamenilor decenti din Miraflores? – pentru a te giugiuli cu ele, pentru a le face lucrurile alea pe care le poți face numai cu metise și dezmățate.

Bănuiesc că după o vreme au uitat cu toții, rând pe rând, de Lily și de Lucy, pentru că alte persoane, alte probleme au luat locul acelei aventuri din ultima vară a copilăriei noastre. Dar eu nu. Eu nu le-am uitat, mai ales pe Lily. Și chiar dacă au trecut atâția ani de atunci, și Miraflores s-a schimbat radical, așa cum s-au schimbat și obiceiurile, și vor dispărea barierele și prejudecățile cu care înainte se defila cu mândrie, iar acum sunt disimulate, eu le păstrez în memorie și uneori le evoc, aud râsul lor deșuheat, văd privirea provocatoare din ochii de culoarea mierii întunecate, le văd unduindu-se ca o trestie pe ritmurile de mambo. Și mă gândesc că, deși am trăit deja atâtea alte veri, aceea a fost cea mai fabuloasă dintre toate.